

CONCLUSIONS DE LA TAULA DE L'AIGUA

AFECTACIONS DE LA NOVA POLÍTICA DE L'AIGUA ALS ESPAIS VERDS

Després d'un període de més d'un any desenvolupant els debats de la *Taula Nacional de l'Aigua* que va promoure el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya a través de l'Agència Catalana de l'Aigua, el procés ha arribat a la seva fi.

Recordem que aquest procés va iniciar-se a causa de la última greu sequera que va patir el nostre país, des del 2006 fins el 2008, quan es va crear la *Taula Nacional de la Sequera*.

En aquest format inicial es van realitzar tres reunions, la primera el 28 d'abril de 2008 i l'última el 3 de setembre del mateix any, reunions de les que l'APEVC ja va anar informant en el seu moment. Arribat a aquest punt, les pluges van acabar arribant i es va transformar la *Taula Nacional de la Sequera* en l'actual *Taula Nacional de l'Aigua*.

Així, es decideix donar continuïtat al procés, ja que s'entén que encara que les pluges temporalment omplissin els embassaments, el problema de la sequera és estructural del país i serà un problema freqüent pel nostre clima. D'això en deriva la necessitat de seguir treballant amb consens social per millorar l'estat de les reserves hídriques, pel que es segueix convocant a grups polítics, entitats, associacions, agents socials, econòmics, ambientals i docents, interessats en el món de l'aigua, amb l'objectiu de complir, entre d'altres, amb les exigències que es donen des de la Unió Europea a la *Directiva Marc de l'Aigua*, marcades pel 2015.

Els resultats de la *Taula de l'Aigua* es concreten en la nova política sobre el *Programa de Mesures i del Pla de Gestió de l'Aigua a Catalunya*.

La iniciativa es basa en la redacció d'uns criteris de diagnosi, prèviament consensuats, de la problemàtica de la gestió de l'aigua, que incideixen tant en aspectes de qualitat com quantitat. A partir d'aquest estudi previ es realitza una consulta als diferents organismes implicats, mitjançant una sèrie de trobades pautades per generar un debat obert i desenvolupar els diferents temes sorgits d'aquesta diagnosi.

És evident que la gran repercussió en el consum d'aigua, està representada en primer lloc per l'agricultura, seguida de la indústria i el subministrament d'aigua potable a la població. Tot i això, hi haurà una repercussió en els espais verds i uns certs aspectes en què aquest últim consumidor es veurà afectat. La major repercussió d'aquestes mesures sobre l'àmbit dels espais verds, tant públics com privats, la trobem principalment als espais de nova construcció.

A continuació s'expliquen els punts de l'anàlisi que s'han debatut a les reunions, que no tan sols tindran repercussió als espais verds de nova construcció sinó també a altres aspectes relacionats amb el manteniment i la gestió:

1- L'ÚS DE L'AGUA I EFICIÈNCIA

Aquest concepte es considera un dels eixos fonamentals sobre el que ha de girar la nova política de l'aigua i es repeteix al llarg de tota la proposta. Respecte als espais verds la proposta diu el següent:

Nous jardins: obligatorietat del reg amb aigües pluvials o grises:

- Aplicable a nous jardins d'urbanitzacions i especialment en jardins públics.
- Es considera bàsic l'ús d'espècies autòctones.
- És imprescindible la promoció de la xerojardineria i és necessari treballar amb les empreses de jardineria per tal de sensibilitzar la població.
- Canvi de cultura del verd. Es suggereix que l'obligatorietat es faci a través d'una llei a nivell de Catalunya o mitjançant ordenances municipals.
- Les empreses d'àmbit públic haurien de començar donant exemple, i que es contemplés en la normativa.

S'ha deixat constància en el document dels següents comentaris d'alerta, revisió o crítica:

- Moltes vivendes amb jardins no disposen de l'espai ni les condicions per instal·lar-se, amb posterioritat a la construcció, la infraestructura necessària per l'aprofitament de pluvials o aigües grises.

- Es planteja un debat sobre si la gespa sintètica és més adient que la natural. Per una banda comporta un estalvi d'aigua, però la gespa natural reté CO₂ i, a més, la fabricació de gespa sintètica també té un cost energètic.

En aquest punt l'aportació de l'APEVC, de la qual es va deixar constància en el document, es va centrar en la introducció de gespes càlides, autòctones o no, i que aquest canvi necessita un important reforç per part de les administracions pel que fa a la conscienciació i sensibilització ciutadana.

- La repercussió econòmica que pot tenir l'obligatorietat d'alguna de les noves normatives en l'activitat del sector de la jardineria, com el sobre cost d'instal·lacions, els controls sanitaris i la qualitat de les aigües. Caldrà aclarir qui es fa càrrec dels costos que suposen aquestes noves obligacions. A qui se li han de repercutir els costos?

Respecte a la reutilització d'aigües grises i de depuradores públiques, es deixa constància de dos aspectes claus:

- El Reial Decret per a la Reutilització d'Aigües Depurades és molt restrictiu. Son necessàries moltes analítiques, amb un sobre cost important, i s'ha de valorar com es repercuteix.

- L'aplicació d'aquestes directrius ha de tenir en compte i ha d'estar estretament vinculat amb els àmbits geogràfics, per tal de comptar amb una disponibilitat i un potencial real. Una aplicació global no tindria sentit en segons quins llocs, mentre que en d'altres, com al Baix Llobregat, el seu potencial és molt alt.

Des de l'APEVC, es comenta que resulta inquietant la demanda generalitzada de tots els agents presents de la necessitat d'anar cap a la xerojardineria, pel caire que pot tenir aquest concepte fora del nostre àmbit professional.

2- ECOSISTEMES ACUÀTICS/CABALS AMBIENTALS

En aquest punt es remarca la importància de les fonts d'aigua alternatives, per alliberar cabals, via reutilització i l'aprofitament d'aigües pluvials. S'ha fet molta incidència en la recollida d'aigües de pluja. Tot i que en aquest sentit, no s'ha fet menció als espais verds, sinó que s'ha agrupat dins de l'anterior punt. Aquest serà un condicionant a tenir en compte en els nous projectes d'espais públics.

Cal dir, que pel que fa a les afectacions que pot tenir sobre el nostre sector, s'ha de tenir present que la major demanda d'aigua als espais verds, coincideix amb l'època que no hi ha pluges, el que donaria lloc a una necessitat d'una important infraestructura i uns costos associats a aquesta. Ja que aquest fet no va acabar de quedar clar a les reunions, caldria aclarir la seva repercussió en la concepció dels nous espais públics.

3- APORTACIÓ DE NOUS RECURSOS

En aquest apartat es vol concretar unes actuacions globals, que sense generar una major demanda del recurs, afavoreixi una gestió més eficient i aporti beneficis a totes les parts.

Dins d'aquest apartat s'ha inclòs una reflexió molt important i molt més genèrica, que és la participació ciutadana. Generar una cultura social i unes pautes d'educació de la població és bàsic per tal d'aconseguir aquests objectius.

Aquest últim aspecte és bàsic per poder abordar nous criteris d'implantació i de gestió als espais verds. En aquest sentit s'observa una manca d'informació i de cultura popular, que es fa evident si parlem de criteris com gespes càlides o implantació d'altres espècies de baix requeriment hídric.

4- ZONES INUNDABLES

A la gestió de les zones inundables i a la protecció davant d'inundacions, hi ha una proposta relacionada amb el sector de la jardineria: la construcció de petites basses de laminació que poguessin funcionar com reservoris d'aigua i contenció de les inundacions. Tot i les dificultats tècniques que es reconeixen ja des de la mateixa proposta, es vol donar a aquestes intervencions una finalitat productiva, com podria ser la creació de viviers productors de planta ornamental.

5- CONTAMINACIÓ I SANEJAMENT

Les propostes d'aquest punt no fan referència directament a mesures, sinó més aviat a objectius a assolir, com la preservació dels cabals ambientals i les xarxes separatives (pluvials i residuals). Aquestes impliquen principalment agents com la planificació urbanística i els usos d'aigua industrials. Que serien els generadors de noves fonts d'aigua, principalment per l'ús en els espais verds urbans.

6- COSTOS DEL CILCE DE L'AIGUA

En aquest últim punt de la diagnosi, és on té més importància el consumidor final i la ciutadania, tant pel que fa al fet d'assumir l'augment de les tarifes proposat, com per la part que toca a la conscienciació social de la població. Es té molt clar que tot aquest procés ha d'estar reforçat per una sèrie de campanyes divulgatives tant a escala local com supramunicipal per tal d'aconseguir la viabilitat d'aquests objectius.

A mena de reflexió final, per la part que afecta al nostre sector, és molt important que si aquestes noves directrius ens afectaran directament en la conformació i en la gestió del verd, principalment al verd urbà, aquestes vinguin acompanyades de campanyes informatives i educatives envers dels nous criteris i de les noves intervencions per millorar l'eficiència del consum d'aigua en els nostres parc i jardins. Poden arribar a aconseguir que no només els grans espais verds de gestió pública s'adeqüin a aquests criteris, sinó que aquests criteris a través de la demanda generada per la pròpia conscienciació ciutadana arribin a ser extrapolats al verd privat, sigui aquest de mitjanes o petites dimensions.

En aquest moment la documentació exposada, que s'ha realitzat a nivell tècnic, s'ha presentat al govern perquè siguin els polítics els que decideixin en última instància la seva aprovació, posta en marxa i posterior gestió.

Junta APEVC

Barcelona, març de 2010